

ORDIN nr. 6158 din 22 decembrie 2016
privind aprobarea Planului de acțiune pentru desegregare școlară
și creșterea calității educaționale în unitățile de învățământ
preuniversitar din România

* actualizare la data 11-ian-2017

În temeiul prevederilor Legii educației naționale nr. **1/2011**, cu modificările și completările ulterioare, și ale Hotărârii Guvernului nr. **44/2016** privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul educației naționale și cercetării științifice emite prezentul ordin.

Art. 1

Se aprobă Planul de acțiune pentru desegregare școlară și creșterea calității educaționale în unitățile de învățământ preuniversitar din România, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2

Planul de acțiune pentru desegregare școlară și creșterea calității educaționale în unitățile de învățământ preuniversitar din România reprezintă documentul de politică publică al Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice care cuprinde obiectivele, măsurile strategice și calendarul activităților menite să prevină și să elimine orice formă de segregare școlară din sistemul de educație din România.

Art. 3

Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul educației naționale și cercetării științifice,
Mircea Dumitru

ANEXĂ:

PLAN DE ACȚIUNE
pentru desegregare școlară și creșterea calității educaționale în
unitățile de învățământ preuniversitar din România

CAPITOLUL 1:

Planul de acțiune pentru desegregare și creșterea calității educaționale în unitățile de învățământ preuniversitar din România reprezintă documentul de politică publică care cuprinde obiectivele, măsurile strategice și calendarul activităților menite să prevină și să elimine orice formă de segregare școlară din sistemul de educație din România.

Pentru implementarea Planului de acțiune pentru desegregare școlară și creșterea calității educaționale în unitățile de învățământ preuniversitar din România, având în vedere complexitatea activităților și necesitatea unor abordări transsectoriale și integrate, Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice poate încheia protocoale de colaborare cu Ministerul Fondurilor Europene, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Ministerul Sănătății și Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, cu organizații neguvernamentale sau cu alți parteneri educaționali.

CAPITOLUL 2: România 2016 - stare de fapt

(1) Fenomenele de segregare școlară au fost insuficient analizate, nu au făcut obiectul unor evaluări sistematice, iar cadrul juridic în vigoare a fost prea puțin folosit pentru implementarea unor măsuri consecvente privind desegregarea școlară. Deși există câteva cercetări privind segregarea școlară a elevilor romi (unde amploarea estimată a fenomenelor de segregare școlară atinge cote alarmante), practic la nivelul sistemului de educație din România nu există date statistice privind alte forme de segregare școlară (segregarea școlară a copiilor cu dizabilități, segregarea școlară a elevilor pe criteriul statutului socioeconomic al familiilor etc.). Ca atare, sunt necesare monitorizarea tuturor acestor forme de segregare școlară (despre care există indicii furnizate în diferite cercetări sau în cadrul inspecțiilor școlare) și elaborarea unor metodologii de monitorizare, prevenție și intervenție specifice fiecărui criteriu de segregare.

(2) Datele de cercetare existente ne arată că:

- în 2007-2008 dintr-un grup de 90 de școli, în 67% din aceste școli erau prezente fenomene de segregare școlară¹;

¹UNICEF, Romani CRISS, 2008.

- în 2015, un raport al Comisiei Europene semnală că "26% dintre elevii romi din România învață în clase separate etnic"²;

²Education and Training Monitor - Romania 2015, European Commission, 2015.

- în anul școlar 2015-2016 o monitorizare a segregării școlare a elevilor romi în Regiunea Nord-Est (la nivel de unitate de învățământ, la nivel de clădiri, la nivel de clase și la nivelul ultimelor două bănci) atrage atenția că într-o școală din 5 se manifestă cel puțin una dintre cele patru forme de segregare școlară a elevilor romi³ (20,1%, respectiv 82 de unități de învățământ preuniversitar din cele 407 care au furnizat suficiente date pe baza cărora să poată fi analizate diferitele forme de segregare școlară a elevilor romi);

³Centrul de Advocacy și Drepturile Omului (CADO), 2016.

- o altă cercetare derulată în 2009-2010 în 100 de școli și grădinițe din 20 de județe demonstrează o puternică corelație între școlile unde se manifestă fenomene de segregare școlară a elevilor romi și calitatea redusă a educației⁴;

⁴UNICEF, Agenția de Dezvoltare Comunitară "împreună", 2010.

- alte cercetări în acest domeniu au evidențiat că mixarea elevilor (pe criteriul etnic, al statutului socioeconomic al familiilor, al performanțelor școlare etc.) nu împieteză cu nimic asupra performanțelor școlare ale elevilor cu rezultate școlare bune, în schimb contribuie semnificativ la îmbunătățirea performanțelor școlare ale elevilor cu rezultate școlare mai slabe, la incluziunea educațională eficientă a elevilor din grupuri vulnerabile, la consolidarea unui etos școlar incluziv și la creșterea pe ansamblul unității școlare a performanțelor educaționale și a dezvoltării competențelor cognitive și noncognitive ale tuturor elevilor etc.

(3) Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice propune următoarele obiective și măsuri strategice pentru prevenirea și eliminarea oricărei forme de segregare școlară din unitățile de învățământ preuniversitar (indiferent de criteriul de segregare: segregare pe criteriul etnic, segregare pe criteriul performanțelor școlare, al statutului socioeconomic al familiilor, mediului de rezidență, dizabilității, cerințelor educaționale speciale):

1. Obiectivul 1: Completarea/Modificarea cadrului legislativ privind desegregarea școlară în România

a) Măsura 1.1. Modificarea Ordinului ministrului educației, cercetării și tineretului nr. **1.540/2007** privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și aprobarea Metodologiei pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi, ca act normativ cadru pentru interzicerea tuturor formelor de segregare școlară (prin

inclusiunea în definiția segregării școlare a celorlalte forme de segregare școlară - segregare pe criteriul performanțelor școlare, al statutului socioeconomic al familiilor, mediului de rezidență, dizabilității, cerințelor educaționale speciale; prin completarea cadrului legal existent cu indicatori relevanți privind calitatea educației și cu sancțiuni specifice și relevante; prin elaborarea și adoptarea, ca anexe, a metodologiilor de monitorizare, prevenție și intervenție, specifice fiecărui criteriu de segregare școlară etc.)

Termen de implementare: Modificarea Ordinului ministrului educației, cercetării și tineretului nr. **1.540/2007** - decembrie 2016; elaborarea metodologiilor specifice fiecărei forme de segregare școlară - mai 2017

b) Măsura 1.2. Analizarea și modificarea Ordinului ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. **5.555/2011** pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor județene/al municipiului București de resurse și asistență educațională, cu modificările și completările ulterioare, în privința normării consilierului școlar (astfel încât să se asigure o intervenție eficientă și eficace a consilierului școlar)

Termen de implementare: martie 2017

c) Măsura 1.3. Constituirea unui grup de lucru pentru analizarea și modificarea următoarelor acte normative:

- Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. **5.574/2011** pentru aprobarea Metodologiei privind organizarea serviciilor de sprijin educațional pentru copiii, elevii și tinerii cu cerințe educaționale speciale integrați în învățământul de masă, cu modificările ulterioare;

- Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. **5.573/2011** privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a învățământului special și special integrat;

- Hotărârea Guvernului nr. **136/2016** privind aprobarea normelor metodologice pentru determinarea costului standard per elev/preșcolar și stabilirea finanțării de bază de la bugetul de stat, din sume defalcate din T.V.A. prin bugetele locale, pe baza costului standard per elev/preșcolar, pentru toți preșcolarii și elevii din învățământul general obligatoriu particular și confesional acreditat, precum și pentru cei din învățământul profesional și liceal acreditat, particular și confesional (introducerea unui indice de corecție pentru standardul de cost calculat per elev în funcție de numărul elevilor cu CES/dizabilitate).

Grupul de lucru va fi constituit din psihopedagogi, cadre didactice, reprezentanți ai autorităților locale, ai ONG-urilor (inclusiv ai ONG-urilor române), Agenției Române de Asigurare a Calității în învățământul Preuniversitar (ARACIP), Institutului de Științe ale Educației (ISE) etc. și va avea ca priorități tematiche: evaluarea copiilor în vederea orientării școlare, orientarea școlară a copiilor cu dizabilități către școlile de masă sau către rețeaua școlilor-pilot incluzive, introducerea conceptului de mediu minim restrictiv în educație, posibilitatea elevilor cu CES/dizabilitate de a urma simultan cursuri/ore în mai multe tipuri de unități de educație în funcție de particularitățile sale, elaborarea algoritmului de reducere a numărului de copii în clasele unde există elevi cu dizabilități, analizarea motivelor care au dus la suprareprezentarea copiilor romi în școlile speciale etc.

Grupul de lucru se va focaliza și pe elaborarea unui set de instrucțiuni privind modalitatea de tranziție graduală a elevilor din școlile speciale către școlile de masă (sau școli-pilot incluzive), reorganizarea școlilor speciale pentru a crește ponderea numărului de ore și specialiști în reabilitare și terapii compensatorii, reglementarea funcțiilor de manager educațional de caz care elaborează planul individualizat de educație și urmărește evoluția copilului, înființarea unei comisii de facilitare a tranziției elevilor cu dizabilități către învățământul postliceal/universitar/piața muncii etc.

Termen de implementare: martie 2017

2.Obiectivul 2: Creșterea calității serviciilor educaționale în unitățile de învățământ preuniversitar din România

a)Măsura 2.1. Realizarea, în baza unei cercetări bazate pe colectarea de date din toate unitățile de învățământ preuniversitar din România, a unei hărți a segregării educaționale - Harta segregării școlare din România (datele colectate vor fi dezagregate pe vârstă, gen, etnie, mediu de rezidență, statut socioeconomic al familiei, dizabilitate, performanță școlară)

Termen de implementare: august 2017

b)Măsura 2.2. Realizarea și implementarea unui plan strategic național privind desegregarea școlară (care va cuprinde măsuri pentru prevenirea și combaterea tuturor formelor de segregare școlară), pe baza cercetării desfășurate de Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice în toate unitățile de învățământ preuniversitar din România

Termen de implementare: realizarea planului strategic - septembrie 2017; implementarea planului strategic - septembrie 2017

3.Obiectivul 3: Formarea resurselor umane din unitățile de învățământ preuniversitar segregate identificate la nivel național

a)Măsura 3.1. Includerea în planul strategic național a unei componente sectoriale privind formarea resurselor umane din sistemul de educație

Termen de implementare: septembrie 2017

b)Măsura 3.2. Selectarea personalului didactic și didactic auxiliar din unitățile de învățământ preuniversitar cuprinse în Harta segregării școlare din România care vor participa la programe de formare

Termen de implementare: septembrie 2017/anual

c)Măsura 3.3. Formarea cadrelor didactice și a managerilor din unitățile de învățământ preuniversitar (cu prioritate a celor cuprinși în Harta segregării școlare din România) în domeniile managementului școlar, calității educației, educației incluzive și nediscriminării, interculturalității și atragerii și gestionării de fonduri (fonduri sociale și de investiții europene - FSIE, ERASMUS+, Fond ONG etc.)

Termen de implementare: octombrie 2017

d)Măsura 3.4. Elaborarea unui program de schimb de experiență între unitățile de învățământ preuniversitar cuprinse în Harta segregării școlare din România și unitățile de învățământ preuniversitar - model de bune practici

Termen de implementare: septembrie 2017

4.Obiectivul 4: Dezvoltarea unui sistem de stimulare a resurselor umane din unitățile de învățământ preuniversitar segregate

a)Măsura 4.1. Identificarea și implementarea unui pachet de măsuri pentru stimularea și atragerea resursei umane de calitate în unitățile de învățământ preuniversitar segregate prin oferirea de facilități și alte stimulente

Termen de implementare: identificarea pachetului de măsuri - iunie 2017; implementarea pachetului de măsuri - septembrie 2017

5.Obiectivul 5: Dezvoltarea unor măsuri complementare de prevenire și combatere a discriminării sau segregării școlare în unitățile de învățământ din România

a)Măsura 5.1. Revizuirea și punerea în practică a Ordinului ministrului educației, cercetării și tineretului nr. **1.529/2007** privind dezvoltarea problematicii diversității în curriculumul național și introducerea elementelor istorice, lingvistice și cultural-identitare ale comunității locale în activitatea didactică a școlii

Termen de implementare: aprilie 2017

b)Măsura 5.2. Analizarea și modificarea corespunzătoare a curriculumului prin introducerea elementelor istorice, lingvistice și cultural-identitare ale minorităților

Termen de implementare: august 2017

c)Măsura 5.3. Dezvoltarea unor programe de formare interculturală inițială, la nivelul universităților, și continuă, prin oferta casei corpului didactic, a cadrelor didactice și a personalului didactic auxiliar în vederea înțelegerii elementelor istorice, lingvistice și cultural-identitare ale minorităților și pentru prevenirea discriminării

Termen de implementare: august 2017

d)Măsura 5.4. Promovarea stimei de sine și a educației incluzive prin activități centrate pe nevoile elevului:

- dezvoltarea unor programe de promovare a stimei de sine și a educației incluzive;
- redactarea de materiale dedicate promovării stimei de sine și educației incluzive în rândul elevilor.

Termen de implementare: martie 2017

e)Măsura 5.5. Proiectarea și implementarea unui program național multianual pentru prevenirea discriminării, rasismului, antisemitismului, antițigănistului, homofobiei și a violenței și bullying-ului în unitățile de învățământ din România

Termen de implementare: februarie 2017

f)Măsura 5.6. Dezvoltarea parteneriatului școală-părinți în unitățile de învățământ preuniversitar identificate ca fiind segregate, prin realizarea: a) proiectării și derulării de cursuri de educație parentală dedicate părinților ai căror copii sunt elevi în unitățile de învățământ preuniversitar segregate; b) stabilirii unui proces de consiliere cu elevii care au fost victime ale segregării școlare; c) elaborării unui proces de dezvoltare a unui parteneriat între școală și părinți în unitățile de învățământ preuniversitar incluse în Harta segregării școlare din România

Termen de implementare: martie 2017

6.Obiectivul 6: Creșterea calității serviciilor educaționale în sensul relevanței etnice a acestora prin pozitivarea imaginii de sine etnice a copiilor romi

a)Măsura 6.1. Identificarea, după criteriile referitoare la calitatea serviciilor educaționale oferite, a acelor școli-model cu predare în limba romani

Termen de implementare: martie 2017

b)Măsura 6.2. Desfășurarea de programe educaționale de suport (școală după școală, mentorat cultural, sprijin educațional intensiv, educație parentală, acordarea de burse de studiu și de excelență etc.) în școlile-model cu predare în limba romani

Termen de implementare: aprilie 2017

c)Măsura 6.3. Campanii de promovare a școlilor-model cu predare în limba romani

Termen de implementare: martie 2017

d)Măsura 6.4. Înființarea unor secții bilingve (cu predare în limbile română și romani) și cu specializare pe limba, istoria și cultura romani, în cadrul unui liceu-model

Termen de implementare: august 2017

7.Obiectivul 7: Monitorizarea și evaluarea permanentă a măsurilor cuprinse în acest plan de acțiune

a)Măsura 7.1. Constituirea, sub coordonarea Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice, a unei Comisii de desegregare și incluziune educațională alcătuite din specialiști din cadrul ministerului, mediului academic, organizațiilor neguvernamentale și altor instituții relevante

Termen de implementare: martie 2017

b)Măsura 7.2. Realizarea unui raport anual privind segregarea și calitatea serviciilor educaționale din România

Termen de implementare: august 2017

c)Măsura 7.3. Modificarea standardelor de acordare a autorizării, acreditării și evaluării periodice a unităților de învățământ preuniversitar și din perspectiva prevenirii și combaterii segregării școlare

Termen de implementare: august 2017

Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 11 din data de 5 ianuarie 2017